

Construcții eliptice

- I. **Definiție:** Elipsa reprezintă omisiunea unor secvențe recuperabile din context, ca urmare a faptului că au fost exprimate anterior.

Ex. – Ce bei?

– Limonadă – > [Beau] limonadă. (elipsă)

OBS: Condiția pentru existența elipsei este ca secvența elidată să fi fost exprimată anterior (nu orice omisiune care poate fi dedusă din context reprezintă o elipsă):

Ex. Afară! Liniște! }
Eu voiam să... } NU reprezintă elipse!

II. Tipuri de elipse

- (1) Elipsa verbală – este un fenomen sintactic care presupune omiterea completă sau parțială a predicatului exprimat anterior.

P.vb

Ex. Eu am fost în parc și tu o la film.

↓
[ai fost]

- (2) Elipsa nominală – este o omisiune a unui substantiv (eventual, însoțit de cuvinte subordonate), recuperabil în context.

Ex. Anca are o bluză de bumbac, iar Ioana o de mătase.

↓
[o bluză]

OBS: A nu se confunda elipsa nominală cu subiectul inclus sau subînțeles!

Punctuația: În scris, elipsele se marchează prin virgulă sau linie de pauză, iar în vorbire, printr-o pauză.

Ex. Eu am fost la mare și tu o la munte.

↓
[ai fost]

III. Propozițiile fragmentare – reprezintă o formă de elipsă specifică exprimării orale;
– există mai multe feluri de structuri în care apar:

(a) Când în a doua propoziție se păstrează doar partea diferită, care conține o informație nouă:

Ex. Ea desenează frumos, el, nu. [desenează frumos]

(b) Când răspunsul la o întrebare se substituie prin adverbele da, nu etc.

Ex. – Mergem diseară la film?

– Da./Nu./Desigur./Poate.

OBS: A nu se confunda adverbul NU care substituie o propoziție cu adverbul nu, marcă a negației verbale (nu mergem).

(c) În răspunsurile la interogative parțiale, se păstrează doar partea de propoziție care corespunde cuvântului interogativ:

Ex. – Ce citești?

– Un roman. [citesc un roman]

OBS: În unele enunțuri interogative parțiale apar propoziții fragmentare subordonate:

Ex. O să mâncăm¹, dar nu știu² ce³ și unde⁴.
[o să mâncăm] [o să mâncăm]

IV. Alte tipuri de enunțuri eliptice

1) Enunțuri de tipul: Ne știam de mici/ de copii. – > f.s. N.P. în N. (≠ c.t.)

[de când eram mici] / [de când eram copii]

2) Enunțuri de tipul: Din gris-a făcut negru. – > [puloverul]

Din actors-a făcut cântăreț – > [tânărul]

se subînțelege un substantiv

f.s. de
predicativ
suplimentar

- 3) Structuri de tipul: S-a săturat citind.
(gerunziu) S-a plictisit scriind. } f.s. predicativ suplimentar (≠ c.prep.)